

1 GIỚI THIỆU SÁCH GIÁO KHOA MÔN MĨ THUẬT LỚP 6**1.1. Quan điểm biên soạn sách giáo khoa môn Mĩ thuật ở cấp Trung học cơ sở nói chung và lớp 6 nói riêng**

SGK *Mĩ thuật 6* bộ sách Kết nối tri thức với cuộc sống được biên soạn đáp ứng các yêu cầu chung đối với SGK mới:

- Tuân thủ định hướng đổi mới giáo dục phổ thông với trọng tâm là chuyển nền giáo dục từ chú trọng truyền thụ kiến thức sang giúp HS hình thành, phát triển toàn diện phẩm chất và năng lực.
- Bám sát các tiêu chuẩn SGK mới theo Thông tư số 33/2017 của Bộ GD&ĐT ban hành ngày 22 tháng 12 năm 2017.

Trong SGK *Mĩ thuật 6*, nội dung các chủ đề được biên soạn cụ thể hoá nội dung, yêu cầu cần đạt trong Chương trình môn học, cũng như thể hiện việc gắn kết tri thức với thực tiễn của cuộc sống, góp phần trả lời xác đáng cho câu hỏi: Học mĩ thuật để làm gì? Với cách tiếp cận này, nhóm tác giả thể hiện quan điểm đổi mới SGK theo mô hình phát triển phẩm chất và năng lực của người học. Theo đó, kiến thức trong SGK không chỉ cần biết và ghi nhớ, mà phải là “chất liệu” quan trọng nhằm đến mục tiêu của giáo dục là giúp HS hiểu và vận dụng để hình thành, phát triển các phẩm chất và năng lực mà các em cần có trong cuộc sống hiện tại và tương lai. Theo cách tiếp cận đó, kiến thức được đưa vào sách bảo đảm:

- 1) Phù hợp với đặc điểm tâm sinh lí và trải nghiệm của người học;
- 2) Phản ánh những vấn đề của cuộc sống, trong đó chú ý cập nhật những thành tựu của khoa học và công nghệ, phù hợp nền tảng văn hoá và thực tiễn Việt Nam;
- 3) Giúp người học vận dụng để giải quyết những vấn đề của cuộc sống từ các cấp độ và phương diện khác nhau: cá nhân và xã hội, tinh thần (đạo đức, giá trị nhân văn) và vật chất (kĩ năng, nghề nghiệp).

Các yêu cầu này vừa liên quan đến việc lựa chọn, sắp xếp nội dung giáo dục nói chung và các kiến thức nói riêng, vừa liên quan đến phương pháp tổ chức hoạt động trên cơ sở nội dung giáo dục đã được lựa chọn. Theo đó, các nội dung giáo dục được chọn lọc theo hướng tinh giản ở mức hợp lí, được sắp xếp theo hướng tăng cường sự kết nối giữa các lớp, các cấp học trong một môn học và hoạt động giáo dục cũng như sự tích hợp giữa các môn học và hoạt động giáo dục trong cùng một lớp, một cấp học. Các nội dung giáo dục phân hoá cho những đối tượng HS khác nhau cũng được chú trọng.

Đặc biệt, hỗ trợ GV đổi mới hiệu quả phương pháp tổ chức các hoạt động giáo dục là một ưu tiên hàng đầu của bộ sách. Các bài học trong SGK *Mĩ thuật 6* đều được thiết kế gồm hệ thống các hoạt động; có tỉ lệ liên quan đến lĩnh vực kĩ thuật tạo hình (50%), kĩ thuật ứng dụng (40%) và kiểm tra, đánh giá (10%) theo đúng yêu cầu trong Chương trình môn học. Cách xây dựng này thông qua các hoạt động đa dạng, có tác dụng kích thích tính tích cực và chủ động của người học, giúp HS hình thành, phát triển các phẩm chất và năng lực phù hợp với đặc điểm, ưu thế của môn *Mĩ thuật* ở giai đoạn giáo dục cơ bản. Ngoài ra, sách cũng có những gợi ý cụ thể cho việc đánh giá kết quả học tập của HS phù hợp với định hướng đổi mới đánh giá của Chương trình giáo dục phổ thông năm 2018.

Để đạt được mục tiêu đề ra, SGK môn *Mĩ thuật* ở cấp THCS nói chung và ở lớp 6 nói riêng được biên soạn theo một số nguyên tắc:

Thứ nhất, nội dung biên soạn trong sách phải có tính giáo dục, là ngữ liệu cần thiết, chuẩn mực giúp cho GV và HS tổ chức hiệu quả hoạt động dạy – học trong nhà trường, theo đúng mục tiêu của mỗi bài. Những nội dung này phải đảm bảo các yếu tố như: vùng/ miền; bình đẳng giới/ nghề nghiệp, có tính hấp dẫn theo đặc thù của môn học.

Thứ hai, SGK môn *Mĩ thuật* phải là công cụ giúp HS và GV cụ thể hoá được nội dung, yêu cầu cần đạt quy định trong Chương trình Giáo dục phổ thông môn *Mĩ thuật*. Qua đó, hình thành nên những kiến thức, kĩ năng liên quan đến các lĩnh vực kĩ thuật tạo hình (Hội hoạ, Đồ hoạ tranh in, Điêu khắc, Lí luận và lịch sử kĩ thuật); kĩ thuật ứng dụng (Thiết kế đồ hoạ, Thiết kế công nghiệp, Thiết kế thời trang).

Thứ ba, SGK môn *Mĩ thuật* được biên soạn đáp ứng tính mở trong Chương trình môn học. Tính mở được hiểu là GV phải dạy hết chương trình đã được quy định, nội dung

đã được biên soạn trong SGK nhưng được lựa chọn những phương pháp, cách thức triển khai bài dạy phù hợp với điều kiện thực tế của nhà trường và đặc thù của HS ở địa phương. Điều này đòi hỏi GV phải suy nghĩ, vận dụng khéo léo những tri thức chuyên ngành sao cho phù hợp với đặc điểm tâm sinh lí của mỗi cá nhân HS. Nói cách khác, GV chỉ theo những nguyên tắc, quy trình đã được thiết kế trong SGK, còn những chi tiết thì có quyền thay đổi sao cho phù hợp với hoàn cảnh, miễn sao đảm bảo được đúng mục tiêu cần đạt của bài học.

Như vậy, bằng việc bám sát định hướng chung của Chương trình Giáo dục phổ thông môn Mĩ thuật, SGK Mĩ thuật được biên soạn có những quan điểm cụ thể như sau:

- Các nội dung giáo dục trong mỗi bài được thực hiện dưới dạng các hoạt động theo một cấu trúc xác định. Những câu lệnh được sử dụng thể hiện yêu cầu mà HS cần phải thực hiện. Theo cách này, SGK Mĩ thuật có thể dùng để HS tự học, để cha mẹ hỗ trợ con em học tập, và để GV tổ chức hoạt động dạy học.
- Các kĩ năng của môn học Mĩ thuật ở cấp Trung học cơ sở nói chung và lớp 6 nói riêng như tạo hình 2D, 3D, trang trí, thảo luận, vận dụng làm đẹp trong cuộc sống,... được dạy học tích hợp trong một chủ đề (ở 2 dạng bài cơ bản), theo trình tự những gì quan sát được từ cuộc sống xung quanh sẽ làm cơ sở cho khả năng tái hiện lại bằng các hình thức tạo hình như vẽ, nặn, xé, dán, uốn,...; những sản phẩm mĩ thuật được tạo ra sẽ làm cơ sở cho hoạt động trao đổi, thảo luận; những kiến thức, kĩ năng được học sẽ được vận dụng làm đẹp đồ vật trong cuộc sống.
- Việc thiết kế nội dung mỗi bài trong thời lượng 2 tiết bảo đảm đủ thời gian cho HS thực hiện sản phẩm mĩ thuật theo yêu cầu. Điều này nhằm khơi gợi hứng thú tìm tòi, khám phá cũng như bồi dưỡng khả năng tưởng tượng, sáng tạo của HS. Bên cạnh đó, sách chú trọng khai thác hiệu quả những giá trị nghệ thuật tạo hình từ di sản văn hoá nghệ thuật truyền thống để HS có thể hiểu hơn về bản sắc văn hoá nghệ thuật của dân tộc mình, cũng như trong di sản mĩ thuật thế giới cùng thời kì.